✠

IN NOMINE DOMINI AMEN.

QUÆSTIO JURIDICA,

De PRIVILEGIIS JURISCONSULTORUM,

exc. De Multa & gloß. ibid. v. literas. de Prabend. junct: l. Grammatices. C. de Professorib. qui in Urbe Constantinopol. docent. ex lege meruerunt comitivam. Libr: 12.

DESUMPTA.

& dum à *CELSISSIMO PRINCIPE,*

ILLUSTRISSIMO & REVERENDISSIMO DOMINO,

D. ANDREA STANISLAO KOSTKA

COMITE in ZAŁUSKIE

ZAŁUSKI,

EPISCOPO Cracoviensi, DUCE Severiæ,

EQUITE AQUILÆ ALBÆ,

Studii Generalis Regni Scholæ Universitatis Cracoviensis

CANCELLARIO,

conferente Doctoratûs Insignia

Perillustri Clarissimo & Admodùm Reverendo Domino,

D. M. ADALBERTO MICINSKI,

Juris Utriusq; DOCTORE & PROFESSORE, Ecclesiarum; Collegiatæ SS. OO. CUSTODE, Parochialium in Luborzyca & Koniusza PRÆPOSITO, Facultatis Juridicæ DECANO, Consistorii Generalis Crac: Assessore, Actus præsentis Promotore,

M. STANISLAUS MAMCZYNSKI,

Utriusq; Iuris Licentiatus & PROFESSOR, Collegiatæ S. Michaëlis in Arce Cracov: DECANUS,

M. IOANNES PAŁASZOWSKI,

Utriusq; Juris Licentiatus & PROFESSOR, Ecclesiæ Collegiatæ SS. OO. ARCHIDIACONUS.

M. CASIMIRUS JARMUNDOWICZ,

Utriusq; Iuris Licentiatus & PROFESSOR, Ecclesiæ Collegiatæ SS. OO. CANONICUS,

Utriusq; Juris DOCTORES,

In Ecclesia Collegiata Sanctorum Omnium,

præsente frequentissima Magnorum Hospitum Corona,

RITU SOLENNI CREARENTUR,

à supra nominatis Licentiatis & Professoribus, pro more & consvetudine, publicè ad disputandum,

PROPOSITA.

Annô Domini MDCCLVIII. 5tô Calendas Aprilis. 27 Martii

CRACOVIÆ TYPIS UNIVERSITATIS.

Quicunq; contristatus fuerit Doctorem veritatis, peccat in Christum, & Patrem omnium exacerbat DEVM, propter quod & vitâ carebit.

can. Quicunq; 11. qu. 3.

QUÆSTIO JURIDICA,
De
PRIVILEGIIS JURISCONSULTORUM.

U. Jurisconſulti ad jus dicendum & in perpetuum ſtatuendum adhiberi ſoliti, ſpecialibus Privilegiis ac prærogativis exornati, in publica ſolummodò Univerſitate promoveri, & ad quosvis dignitatum gradus obtinendos, præferri debeant? necne?

CONCLUSIO I.

Jurisconſulti ad Jus dicendum, & in perpetuum ſtatuendum vocari & adhiberi ſolent. 1.

1. *3. Reg. 12. Roboam juvenum ſecutus conſilium, paſſus Regni diviſionem. can. de quibus. diſt. 20. can. Eſto. diſt. 95. colligitur & ex can. Eccleſia habet. 16. qu. 1. & ibi infr. §. apud B. Hieronymum. c. Ad noſtram. de Conſuetudine. Rulant. de Commiſſar. & Commiſſionib. Lib. 1. cap. 14. n. 5. Chriſt. Beſſold. in Diſſert. de Studioſ. Magiſtr. Licentiat. Doctorib. cap. 9. ℣. judicandi. pag. m. 121. & 122.*

COROL-

COROLLARIA.

NOmen Jurisconsultus, seu Jurisperitus, Jurisprudens, Legisperitus, 2. legum & Scriptorum variorum licentiâ, accipitur aliquando pro Magistro, Doctore, Assessore, & Advocato hoc est vocato ad consilium, non verò ad patrocinium: 3. propriè tamen Jurisconsulti dicuntur Doctores, qui docent Jus Canonicum vel Civile; qui Theologiam vel Philosophiam & Artes liberales Magistri, 4. à monendo seu à monstrando nominati, 5. hoc est Magister dicitur, quasi major in statione, 6. dicuntur Jurisconsulti etiam Assessores: quamvis Assessoris officium non exigat gradum Doctoralem, modò in persona Assessoris, concurrant peritia & practica, 7. vel publicum testimonium Universitatis Studii Generalis, & quod in aliis similibus officiis publicè fuerit exercitatus: 8. idest Assessores Antecessores, ab antecedendo dicti: 9. antecedebant enim Imperatores olim pro tribunali sedentes; 10. nunc Assessores, ab assidendo Judici, nuncupati; qui adhiberi solent *imò*. ad soliditatem judicii, 11. *2dò*. ad majestatem judicantis. 12. Summus enim Sacerdos & Rex noster Christus, institutum istud in lege Evangelica ex Persona sua servari voluit, & curavit id officium sibi præstari ab Apostolis, non quod eorum egeret consiliô, sed ut figuram Majestatis conservaret, ac transmitteret in Vicarium suum. 13.

2. *gl. in v. notitia. l. Justitia. ff. de Just. & Jure.*
3. *l. Nemini. C. de Advocat. divers. judicior. Lotter de Re Beneficiar. Lib. 2 qu. 1. n. 68. & 69. & Lib. 1. in Apparat. n. 154. gl. Proëm. ff. §. Is igitur. v. Magistri. l. Qualem ff. de Arbitr.*
4. *gl. in Clement. Cum sit. v. Doctoratus. de Magistr. & ne aliquid. &c. Pirhing. Tom. 5. t. 5. §. 2. n. 14.*
5. *gl. in c. Quoniam. v. Magistro. de Magistr. & ne &c. l. Quibus. ff. de V. S.*
6. *d. gl. in Clement. Cum sit. lc.*
7. *Purpur. in l. 1. n. 72. ff. de Offic. Assessor. Francis. de Petr. Festiv. Lib. 1. cap. 9. sub n. 5. ℣. Sanè Doctoratûs lauream.*
8. *Salic. in l. ult. sub n. 5. ℣. quinto, an potestas. C. de Pœnis Jud. qui malè jud.*
9. *gl. Proëm. ff. v. Antecessores.*
10. *gl. Proëm. Instit. Imper. §. Cum hoc. v. Antecessoribus.*
11. *l. Dubium non est. C. de Repud.*
12. *l. Humanum. C. de Legib.*
13. *Id. Lotter. de Re Benefic. Lib. 1. qu. 8. n. 3. & 4.*

II. JUrisconsultus aliàs Doctor Juris, qui ex cognitione rerum Divinarum atq; humanarum, artem boni & æqui sibi comparat, 14. debet esse ingenii sublimis, vim ipsam & potestatem legis attingens; 15. subtiles quæstiones discutere, definire, & responsiones in promptu habere, 16. in responso non hærere, 17. casum ex re resolvere; 18. cujus indistincta opinio habetur pro lege. 19.

14 *l. 1 ff. de Just. & Jure. Id. Lotter. Lib. 1. in apparat. n. 23.*
15 *l. Scire leges. ff. de Legib. Id. Lotter. lc. n. 22.*
16 *Innocent. in c. Cum in cunctis n. 1. ad fin. ℣. Scientiam autem. & ibi Hostien. n. 15. Joan. Andr. sub n. 12. ℣. est eminens. Butr. n. 9. Abb. n. 4. de Elect.*
17 *Id. Lotter. lc. n. 25.*
18 *Dec. in c. Cum in cunctis. in princip. n. 32. de Elect.*
19 *Pignatell. Tom. 1. Consult Canonic. consult. 98. n. 7. Decian. Consilt. 11. n. 17. Lib. 3. Alex. Cons. 51. n. 5. & Consil. 55. n. 14. Lib. 4.*

III.

III. JUriſconſultis, quorum munus proprium eſt judicandi, *20.* debet fides maximè adhiberi in ea arte, in qua diutiſſimè verſati fuerunt, plurimaq; experti: *21.* quos Judex ſuper dubio Juris conſulere debet, qualiter pronuntiandum ſit; *22.* aliàs ſpernens illos, & lædens cauſam per imperitiam vel dolum, *23.* punitur in æſtimatione litis. *24.*

20 Id. Chriſt. Beſſold. lsc. fol. 122.

21 l. 1. in princip. ff. de Inſpicien. &c. l. Septimo menſe. ff. de Stat. homin.

22 gl. in l. D. Marcus v. Conſules nos. ff. de Offic. Præſid. Authent. de Judic. §. fin. Coll. 6. l. Eum qui. ff. de Judic. §. ſive peritum. can. De quibus. diſt. 20. can. Eſto. diſt. 95. c. Ad. Noſtram. de Conſued.

23 l. Si filius familias. ff. de Judic. &c. §. 1. Inſtit. de Injur. c. 1. in fin. de Conſanguinit. & affinit.

24 gl. in d. l. Si filius familias. v. eod. lc. l. 1. & 2. C. de Pœn. Jud. qui malè jud. Inſtit. Imper. §. quæ ex quaſi maleficiis. de obligat. c. Cum æterni. de Re judicat. in 6to.

IV. JUdicis menſam tria præcipuè conſpicuam reddunt: *1mò.* numerus Juris-conſultorum: *2dò.* Perſonarum delectus, ſed ex principalibus requiſitis procedens: ſc: ex doctrinæ præſtantia, ita; ut non ſufficiat aſſumendum eſſe in Jure Doctorem, niſi reſpectu talis gradûs ſit *illuſtris*: item ex morum honeſtate, ſummaq; innocentia, ita; ut ab omni munere ſint mundæ manus: doctrinæ enim ſi accedat morum honeſtas & ſuavitas, jam omnis perturbatio animi ceſſabit, quâ nihil deteriùs in ferendo judicio. Unde Samii Pytagoræ vetus ſymbolum: *Judici vel Magiſtratui cor non edendum*: ideſt nullis animi perturbationibus ſubiiciendum, ita; ut inimici æquè ac amici decurrant partes: demum ex donis fortunæ quia in benè ordinata republica nusquam munus judicandi pauperibus & indigis demandatum fuit. *3tiò.* modus ſeu ratio judicandi. *25* firmius enim eſt Judicium quod plurimorum ſententiâ confirmatur, *26* magisq; defertur ſententiæ unius Collegii, quàm ſingulorum Doctorum. *27.*

25 Id. Lotter. de Re Benefic. Lib. 1. Apparat. n. 101. V. Auditorium itaq; Campan. in opus. de Regen. Magiſter. fol. 3.

26 c. Prudentiam. §. illa quippe. de Offic. Delegat. Honden. Cons. 23. n. 47. Lib. 1. Mant. decis. 344. n. 2.

27 Nevizan. Sil. Nupt. lib. 5. n. 35. Aym. Cons. 532. n. 16. Menoch. Cons. 32. n. 45. Id. Lotter. lc. n. 102. & 103.

V. JUriſconſultus vocatur etiam juſtitiæ Sacerdos, *28.* quaſi ſacra dans reſponſa locô DEI. *29* & quoniam nihil magìs decet ſapientiſſimos quàm Jurisprudentia: hinc Juriſconſulti, propter excellentiam vocantur Sapientes, conſilia eorum, reſponſa ſapientum. *30.* Unde Romani de juſtitia & injuſtitia belli, de pace componenda, de feriundis fœderibus, fecialibus; Juriſconſultis poteſtatem dederunt. *31.* Ergo ſemper conſulendi peritiores, *32.* imò & diverſi, *33.* imò etiam cum minus perito conferre utile. *34.*

28 l. Juri operam. ff. de Juſt. & Jure. & gl. ibid. v. Sacerdotes:

29 Joan. Baptis. Cons. 87. n. 22.

30 Alvar. Pelag. de plan. Eccl. Cap. 36. in princ. Lib. 2.

31 Rulant. de Commiſſar. & Commiſſionib. Lib. 1. Cap. 14. n. 5.

32 can. fin. diſt. 37. l. In bonorum. in fin. ff. de Bonor. poſſeſſ. l. 2. itid. in fin. Quis ord. in Bon. poſſ. ſerv. l. 3. C. de Inge. & ma.

33 can. De quibus. diſt. 20. c. Prudentiam. De Offic. Delegat. in principio.

34 c. Ad audientiam noſtram. de Conſuet. & ibi gl. in v. ad noſtram. & v. inſipientibus.

CONCLUSIO II.

Jurisconsulti maximis idq; specialibus Privilegiis, prærogativis ac titulis sunt exornati. 35.

35. *c. Super specula. de Magistr. & ne aliqvid. &c. c. De multa. de Præbend. c. Gloriosus DEUS. de Reliqu. & Ven. SS. in 6to. can. Multi. de Pœnit. dist. 2. l. Si in ædibus ff. de Damn. infect. l. Advocati. C. de Advocat. divers. Judic. l. 7. C. de Postuland. l. 2. & 3. C. de offic. divers. Judic. Abb. in c. ult. de Magistr. Leo in Praxi Archiep. cap. de Bon. Cler. 12. n. 17. Bartholom. Chassan. in Catalog. glor. mund. P. 10. consid. 24. Bald. in Pròém. Gregor. in 5. Collat.*

COROLLARIA.

I. A Jurisprudentia quæ est divinarum atq; humanarum rerum notitia, justi atq; injusti scientia: idest cognitio illarum notitiarum & præceptorum, quæ docent quid bonum, æqvum, & justum sit; *36.* quæ est omnium aliarum scientiarum maxima & veluti Regina: *37.* Jurisconsulti, seu Doctores legentes, dicuntur quidam Reguli, *38.* & quod profiteantur scientiam boni & æqui, dicuntur Juris Sacerdotes & Interpretes, *39.* amici Principum, *40.* luminosæ candelæ ardentes super candelabrum positæ, per quas universum corpus Orbis terrarum tenebris profugatis, veluti sydus irradiat matutinum; *41.* fulgent velut splendor firmamenti, & velut stellæ sunt in æternitates perpetuas permansuræ, *42.* sunt radij solares. *43.* Vocantur Antecessores, *44.* Domini, *45.* Patres Juris, *45.* Prophetæ, *47* Nobilissimi, *48.* Parentes, *49.* Patres Principis & non fratres, *50.* Professores, *51.* Magistri Officii, *52.* Præceptores, *53.* Sanctissimi, cum Sanctissima lex seu juris scientia dicatur, *54.* Celsiores, *55.* Magnifici Viri, *56.* Justitiæ & Reipubl. Ministri, *57.* gloriosi, splendidissimi, Clarissimi, Prudentissimi, inclytæ recordationis optimæq; memoriæ. *58.* Consiliarij Principis. *59.* &c.

36 *l. 1. ff. de Just. & Jur. gl. in Instit. Imperial. Lib. 1. tit. itid. de Just. & Jur.*
37 *Alban. Spinazat. Lib. 2. Polit. cap. 1. & 2. de artic. jur.*
38 *Bald. in Pròém. Gregor. in 5. Coll. Bartholom. Chassan. in d. Catalog. glor. mund. d. P. 10. Consid. 26.*
39 *l. 1. ff. de Just. & Jur. Id. Lotter. de Re Benefic. Lib. 2. qu. 50. n. 17.*
40 *l. Divi fratres. ff. de Jur. Patr. l. Quidquid. C. de Advocat. divers. Judic. l. 1. de Assessorib. & domest.*
41 *c. Super specula. de Magistr. &c. c. Gloriosus DEUS. de Reliqu. & Ven. SS. in 6to. Leo in Prax. Archiep. cap. 12. n. 17. Id. Barth. Chassan. lc. Consid. 24.*
42 *can. Multi. de Pœnit. dist. 2.*
43 *tex. in l. Si arborem. §. Si tamen. v. locus opacus. ff. de Servit. Urban. præd.*
44 *In Pròém. ff. §. l. & §. Discipuli.*
45 *Authent. Habita. C. Ne filius pro Patr.*
46 *l. 1. C. de Excus. artific. Lib. 10.*
47 *can. Si rector. v. Propheta quippe. dist. 43.*

48 l. fin.

48 *l. fin. C. de Excus. Tutor.*
49 *l. Ex Divi. C. de locat.*
50 *l. 2. C. de Offic. divers. Judic.*
51 *d. Authent. Habita. C. lc.*
52 *In Proëm. ff. §. his igitur.*
53 *l. Si in Ædibus. ff. de Damn. infect.*
54 *l. 1. ff. de Var. & extraord. cognit.*
55 *l. 2. C. de Offic. divers. Judic.*
56 *In Proëm. Instit. Imper. §. cumq;*
57 *In Proëm. ff. §. disciputi. & §. advocati. l. Advocati. C. de Advocat. divers. judicior.*
58 *cc. DD.*
59 *Alex. in addit. ad Bart. in l. 2. C. de Dignit. Lib. 12.*

II. DOctoratus est Dignitas, & confert honorem Personæ graduatæ, sed accipiendum est de Doctore, qui legit, sive actu docet, & est Rector suorum scholarium, quia à lege jurisdictionem ordinariam habet super suos scholares. 60. Unde Doctores scholarium sunt in dignitate constituti; 61. qui si legerint per 20. annos, dicuntur Illustres Comites. 62. in nostra verò Universitate hac Cracoviensi vigore Privilegij Serenissimi olim ac Invictissimi SIGISMUNDI REGIS, si itidem per viginti annos continuæ lectioni in quacunq; Facultate publicè operam dederint, capaces sunt quarumvis Dignitatum in Regno hoc amplissimo, tum munerum & Officiorum, tàm Spiritualium quàm Sæcularium. 63. & non abs re: Doctoratus enim propter literarum scientiam, nobilitati conjungitur & æquiparatur; 64. & sicut Nobiles defendunt Rempublicam, sicut milites armatæ militiæ; ita & Jurisconsulti seu Doctores, dicuntur defendere. 65. Insuper dirimunt ambigua facta causarum, suæq; defensionis viribus sæpè publicis in rebus, ac privatis lapsa erigunt, fatigata reparant; non minùs provident humano generi, quàm si præliis, ac vulneribus Patriam, Parentesq; salvarent. 66. inter quos tamen præferuntur illi, qui libros composuerunt seu scripserunt: cùm sint maximo honore digni, & sunt velut stellæ in firmamento Cæli, 67. & satis magni, quia invenerunt sapientiam & scientiam, 68. non enim sibi laborant, sed omnibus exquirentibus veritatem. 69. de his verè potest dici illud S. Scripturæ: *beati qui seminant super aquas*, idest super populos. 70. hi omnibus gentibus, recentes semper edunt & floridos sapientiæ fructus, è quibus, quia teneris ætatibus doctrinarum abundantiâ satiantur, optimos habent sapientiæ sensus, instituunt civilitatibus & humanitatibus mores, æqua jura, leges; quibus absentibus, nulla Civitas potest esse incolumis, quia hi viam veritatis aperiunt. 71.

60 *d. Authent. Habita. C. ne filius. &c. Clement. 2. in princ. & §. ult. de Magistr. &c. Id. Lotter. de Re Benefic. Tom. 2. n. 50. gl. apud Lancell. in Instit. Jur. Can. Lib. 2. t. 15. v. honore. Marc. Ant. Sabell. Tom. 1. Lit. D. §. Doctor. 25. n. 3.*
61 *gl. in d. l. Habita. C. lc. Pirhing. Tom. 5. t. 5. §. 1. n. 4. ℣. hinc colligant. Sperell. in Decis. For. Eccles. P. 2. decis. 167. n. 7. Id. Christ. Bessold. Dissert. de studios &c. d. cap. 9. ℣. Doctor preterea.*
62 *gl. v. doctò. post text. in l. unic. C. de Professor. qui in Urb. Constantinopol. ex leg. &c. Lib. 12. Menoch. de Arbitr. cas. 86. n. 43. Franch. decis. 115. per tot. Gizzarel. & Addent. decis. 10. n. 19. Paul. Christin. decis. 116. per tot. Volum. 5. Id. Marc. Ant. Sabell. lc. sub n. 5.*
63 *Privilegiũ SIGISMUNDI Regis Polon. Crac. F. 4. in crastino S. Laurentij Martyris Annô D. 1535. referente Zalaßovio, Jur. Regn. Pol. Lib. 1. de Episcop. Crac. t. 21. §. de Acad. Cracovien. fol. m. 579. & seqq.*

64 *c. De multa. de Præbend. Gomes. in Reg. de Annal. Possess. qu. 36. Id. Leo in Prax. Archiep. cap. 12. n. 26. Guid. Pap. Delphin. decis. 88. n. 2. ℣. multo ergo magis. Schel. Prax. de Consil. sapient. Lib. 1. cap. 5. Tiraquell. de nobilit. cap. 3. n. 3.*
65 *Abb. in c. 1. n. 24 de Postul. Id. Leo lc. pag. 560. n. 21.*
66 *Id. Bartholom. Chassan. in Catalog. glor. mund. d. P. 10. Consid. 24.*
67 *Daniel. 24.*
68 *Eccles. 30.*
69 *It. Eccles. 34.*
70 *c. Cum Marthæ. §. verum. de Celebrat. Missar. Id. Bartholom. Chassan. lc. consid. 26*
71 *Lucas de Penna in l. Mulieris. C. de Dignit. Lib. 10. Id. Barth. Chassan. lc.*

III. DOctor creatus à Summo Pontifice præferendus est Doctori ab alio inferiore creato, etiamsi talis ab inferiore creatus, fuerit antiquior; *72.* intelligendum tamen est, si talis Doctor prævio rigoroso examine creatus est; secus si Doctor sit simplici verbo renuntiatus, puta: *esto Doctor. 73.* Doctoralis enim gradûs æstimatio, pendet à rigore examinis, *74.* & Doctores magis æstimantur, qui gradum obtinuerunt in Universitate, in qua examen rigorosiùs est. *75.* Sicut ille præferibilis est, qui in majori, famosiori & digniori Universitate creatus est; *76.* & ille præfertur inter plures Doctores, qui primò Licentiatus est, & postea Doctor, illi, qui secundò Licentiatus, & primò Doctor effectus fuit. *77.* Item & ille præfertur inter plures Doctores, qui plures habet gradus; exemplum in Doctore Utriusq; Juris: quoniam duo vincula sunt fortiora unô, & magis ligant. *78.*

72 *Id. Bartholom. Chassan. in d. Catalog. &c. P. 10. Consid. 31.*
73 *Id. Chassan. lc.*
74 *Felin. in c. Clerici. n. 3. Dec. in d. c. Clerici. n. 19 & 20. de Judic.*
75 *Id. Lotter. de Re Besic. Lib. 3. qu. 7. n. 170.*
76 *Id. Lotter. lc. n. 171. & Bartholom. Chassan. lc. consid. 32.*
77 *tex. in l. 1. C. de Consulib. Lib. 12.*
78 *c. 1. de Treug. & Pac. Id. Bartholom. Chassan. lc. consid. 33.*

IV. JUrisconsulti docentes Jus Utrumquè, gaudent privilegio percipiendi fructus Beneficiorum in absentia, per quinquennium, (quod intelligendum est & de Studentibus) *79.* & excusantur à residentia: *80.* excipiuntur tamen dismembrationes quotidianæ, quæ tantùm residentibus & qui intersunt Divinis Officiis dari consueverunt; ideoq; absentes etiam docendi vel studendi causâ non lucrantur. *81.* & tali Utriq; Juri debent studere, in Studio Generali, sive celebri Universitate, *82.* nec aliàs; non sufficit enim illud studium, quod non est in Universitate, quamvis, in eo optimè legatur, *83.* & nisi sit studens ætatis annorum triginta, studiaq; nisi incepisset & illa nondum absolvisset. *84.* dixi Utriq; Juri studere debent: quia Doctor Juris Canonici, si non studuit legibus, nihil valet. *85.*

79 *d. c. Super specula. de Magistr. &c. Abb. in c. ult. itid. de Magistris &c. Felin. n. 2. Garc. de Benef. P. 3. cap. 2. n. 54. Pirbing. Lib. 5. t. 5. n. 8. & 9. Barbos. in Concil. Trid. Sess. 5. cap. 1. de Reform. n. 45. & 46.*
80 *Id. Pirbing. lc. Garc. itid. lc. Felin. in c. Licet. de Præben. Rebuff. in Prax. t. de Dispens. de non residen. n. 25. & in Tract. de Privileg. scholar. Privileg. 94. & 100. Navarr. in Manual. cap. 25. n. 120. Hoied. de incompatibil. cap. 17. n. 28. Salced. in Prax. cap. 25. Fuscus. de Visit. Lib. 2. cap. 9. n. 10. Anton. Gomez. in Explicat. Bull. Cruciat. cap. 7. ad clausulam. 4. n. 27.*
81 *c. Licet. de Præbend. c. ult. junct. gl. v. internè. de Magistr. Id. Pirbing. lc.*

82

82 *c. Tua. de Cleric. non residen. c. 2. de Privileg. in 6to. S. Congr. Concil. die 18. April. 1595. Garc. lc. à n. 81. ad 87.*
83 *Ugolin. de Offic. Episcop. cap. 43. §. 2. Alex. Monet. de Distrib. P. 2. qu. 10. n. 17. Garc. lc. n. 55.*
84 *S. Congr. Concil. quam refet Garc. lc. n. 81.*
85 *Rebuff. Tract. de Nominat. qu. 5. n. 14. Decian. Cons. 42. n. 7. Volum. 1. Id. Lotter. de Re Benef. Tom. 2. qu. 7. n. 90.*

V. PRæter supra dicta privilegia, prærogativas & titulos, Jurisconsulti sunt exempti ab omnibus solutionibus, collectis, muneribus, ab hospitijs militum etiam tempore belli. *86.* ad vectigalia cum libros, resq; alias transvehunt non tenentur. *87.* Si in medio anni decedat Jurisconsultus, aliàs Doctor actu legens, totius anni salarium ei debetur. *88.* Si propter infirmitatem vel senectutem non legerit, à salario non potest removeri & eodem privari. *89.* Stemmata quorumcunq; Nobilium assumere possunt, exceptis familiis magnis. *90.* Alios præcedere, eminentiori loco gaudere debent. *91.* Ad Judicia dum veniunt, tenetur eos Judex salutare & invitare ad sedendum. *92.* nisi quando est hora propriæ causæ. *93.* Injuria ipsis à plebejo illata etiam minima, reputatur pro atroci. *94.* Extrahens Doctorem de domo sua, pœnâ capitis punitur. *95.* Jurisconsulti non ligantur Statutis Civitatum, in quibus habitant. *96.* Eximuntur à Patria potestate. *97.* A sententia contra hunc lata, qui turbat Doctorem legentem, non datur appellatio. *98.* Jurisconsulti ad examen, ût alij testes, vocari non debent, sed domi examinari. *99.* Possunt exponi ab Ordinario ad excipiendas Confessiones, utpote examinati ad Doctoratum; sicut etiam præsentati ad quævis beneficia Ecclesiastica ab Universitatibus seu Collegijs Generalium Studiorū ab examine excepti sunt: imò si quis extra doctoratum haberet testimonium totius populi, posset promoveri sine examine, utpote notoriè peritus. *100.* non excusantur tamen ab examine in concursu ad Parochialem. *101.* Utriusq; Juris Doctor, præfertur Doctori in uno Jure tantum; & Canonista, Juris Civilis Doctori. *102.* restitutus tamen Doctor ad Collegium non recuperat priorem locum in præjudicium eorum, qui medio tempore sunt doctorati. *103.*

86 *Menoch. de Arbitr. cas. 379. per tot. Ricc. Collect. 3109. Aristmm. Topat. variar. sent. t. 86. Vivian. comm. opin. 196. Marc. Ant. Sabell. Tom. 1. Lit. D. §. Doctor. 25. n. 3. Christ. Bessold. Dissert. de Studios. &c. fol. 104.*
87 *Benn. P. 3. cap. 99. fol. 104. & 105. Id. Bessold. lc. fol. eod.*
88 *Id. Benn. lc. cap. 22. Id. Bessold. in Thesaur. pract. Jason. in l. In diem functo. ff. de Offic. Assessor. n. 40.*
89 *Id. Jason. lc. n. 42. Id. Bessold. lc. cap. 9. ℣. extenduntq;.*
90 *Id. Chassan. in Catalog. glor. mund. lc. Bessold. itid. lc. ℣. Quamvis.*
91 *Bolognin. in authentica Habita. n. 63. C. Ne fil. pro Patre. Id. Bessold. d. c. ℣. præterea. Id. Benn. P. 3. cap. 57.*
92 *tex. in l. fin. & ibi gl. v. honoratis. C. de offic. divers. Jud. Id. Bessold. lc. ℣. eod.*
93 *l. 1. C. de Offic. Civil. Judic.*
94 *Menoch. Lib. 2. arbitr. cas. 263. n. 17. Benn. P. 2. cap. 47.*
95 *Hartman. Pract. observ. 4. n. 4. fol. m. 483. Id. Bessold. lc. fol. m. 132. ℣. extra has.*
96 *Speculator. Lib. 4. n. 6. de Const. fol. 76.*
97 *Schmier. Lib. 3. fol. m. 310. n. 176.*
98 *Scacc. de Appellat. qu. 17. limit 1. n. 13. illat. 2.*
99 *gl. in l. ad egregias personas. ff. de Jurejur. Aretin. consil. 92. Vestr. cap. 3. n. 12. Farinac. qu. 77. cap. 5. n. 214.*

100 *gl. in can. Nullus. v. testimonio. dist. 24. Felin. in c. fin. n. 28. de Præsumpt. Dec. in c. Constitutis. n. 3. de Appellat. Gonzal. ad Reg. 8. Cancell. gl. 4. n. 86. Henriqu. Lib. 10. cap. 18. Concil. Triden. Sess. 7. de Reform. cap. 13. Lancellot. Instit. Jur. Canonic. Lib. 1. t. 24. & ibi gl. v. testimonio.*

101 *S. Congr. Concil. Testibus. Garc. de Benefic. P. 2. cap. 2. n. 103. & Piasec. in Prax. Episcop. P. 2. cap. 5. n. 17. Barb. in Collect. Bullar. Lit. D. pag. m. 283.*

102 *Id. Lotter. Tom. 2. qu. 7. n. 82. Dec. in d. c. Constituisti. n. 20. de Appellat. & in c. Clerici. de Jud. n. 26. Menoch. cons. 126. n. 11. & cons. 902. n. 66.*

103 *Id. Dec. in c. Quam. de Privileg. n. 38.*

CONCLUSIO III.

Jurisconsultus aliàs Utriusq; vel alterius Juris, hoc est: sive Juris Canonici sive Civilis Doctor, ut Privilegiis Doctorum gaudeat, solummodò in publica Studiorum Generalium Universitate, eaq; à S. Sede Apostolica approbata, ritè & legitimè promoveri debet. 104.

104 *Colligitur. ex S. Concil. Trid. Sess. 22. de Reform. cap. 2. & Sess. 24. itid. de Reform. cap. 8. & 12. S. Congr. in Cotronen. 9. Maii 1637. in Materan. 10. Decembr. 1640. & Concil. in Una Papien. 27. Julij 1652. & in una Elnen. 17. Janur. 1643. item censuit. S. Congr. Episcopor. & Regular. pro electione in Vicar. Capitul. 19. Aug. 1667. Card. de Luc. in Annot. ad S. Concil. Trid. discurs. 31. n. 12. & Lib. 15. P. 1. discurs. 4. n. 23. item P. 2. discurs. 44. n. 4. Pignatell. Tom. 1. consult. Canonic. consult. 312. n. 1. & Tom. 8. consult. 34. n. 1. Melch. Lotter. de Re Benefic. Lib. 2. qu. 7. p. 126. Felin. in c. Per tuas. sub n. 3. ¥. limita primò. de Majorit. & obed. Petr. Leuren. Tract. Quaternar. de Episcopor. Vicar. Tract. 3. cap. 4. qu. 557. n. 1. 5. & 6.*

COROLLARIA.

I. DOctoratûs gradum assumens extra Universitates Publicas Generalis Studij præsumitur indoctus, *105.* & dicitur Magister, seu Doctor fictus, vel bullatus, *106.* + quibus Ecclesia non eget, sed tantùm Viris Literatis. *107.* tales enim Doctores præsumuntur non habere suo gradui correspondentem scientiam, quia non sunt publicè examinati. *108.*

insuper,

insuper: fallunt Rempub. atq; Ecclesiam in magna re, gradus enim ille datur, ùt Ecclesia idoneos habeat Doctores, qui hæresibus resistant, infideles convertant, & credunt tum Principes, tum Episcopi Academijs, à quibus sinè gravi scelere, falli & irrideri non possunt. *109.* Confidunt Professoribus Universitatum, tanquam Præceptoribus, qui ingeniorum scholasticorum debent esse justi æstimatores, vel ex frequentia collocutionis, & auditionis illorum, vel ex examine, quod habere debent antequam testimonium dent eruditionis, *110.* Hinc JULIUS III. refert in sua Constitutione abusum, quem emendavit, quod multi Juris Civilis & Canonici ignari, ad Doctoratûs gradum aspirantes, indebitè sub prætextu, quòd in aliqua Universitate Studij Generalis operam dando intantum profecerint, ut idonei existant licentiam à S. Sede Apostolica obtinerent, vel extorquerent, ut ab aliquo Prælato seu à Persona in dignitate Ecclesiastica constituta, etiam de propitijs extorquendo insignia Doctoratûs in Romana Curia suscipere valerent, & ejusdem licentiæ prætextu examine ad id requisito, & alijs necessarijs desuper minimè adhibitis, contra SS. Canonum Statuta, & Iuris dispositionem, in illius Doctoratûs dignitatis opprobrium, se ad illius gradum faciebant promoveri, unde gradus talis ex præmissis vilescebat. *111.* Revocavit & PIUS V. Constitutione sua, idq; propter omissam necessariam in gradibus concedendis examinationem, facultates Comitum Palatinorum & aliorum, gradus concedendi, & simul voluit ab illis doctoratos vel graduatos, non gaudere privilegijs graduatorum, quò ad dignitates, aut alia Beneficia. *112.*

105 *Fel. lc. de Major. & obed.*

106 *Id. Lotter. lc. n. 127. +. Vide Lotter lc. n. 128. & 45. Pignatel. Tom. 1. Consult. 222. n. 1. qualiter Doctores bullati vocantur.*

107 *Id. Lotter. lc. n. 46.*

108 *Id. Pignatel Consult. Tom. 1. d. Consult. 222. n. 5. Matth. Coler. P. 2. cap. 3. n. 13. de Proe. execut. Bennius P. 2. in Proem. de Privileg. Jurisconsult. Roland. lib. 1. cap. 14. n. 8. de Comiss.*

109 *Id. Pignatel. lc. n. 9.*

110 *Id. Pignatel. lc. n. 6.*

111 *JULIUS III. in Constit. Cum sint. 6. Febr. 1552.*

112 *PIUS V. in Constit. 60. Quamvis à Sede. Calend. Junij. 1568.*

II. SUpra dicta procedunt: *1mò.* de Episcopis, quorum circa consecrationem inter alia requisita observanda; requiritur etiam ut quilibet eorum sit Doctor, aut Licentiatus in S. Theologia, vel Iure Canonico, aut saltim publico alicujus Academiæ testimonio idoneus ad alios docendos repertus. *113.* Sed GREGORIUS XIV. in sua Constitutione addidit, ut circa doctrinam promovendi ad Episcopatum peculiaris diligentia adhibeatur, ita ut Privilegium Doctoratûs aut Licentiaturæ nemini suffragetur, sed de eorum etiam doctrina diligens fiat inquisitio, nisi ex aliqua functione illud notorium esset. *114.* *2dò.* de Vicario Capituli Sede Episcopali vacante, qui eligi debet Doctor aut Licentiatus in Jure, aliàs deputatio erit nulla & devolvetur ad Metropolitanum. *115.* ubi hic intelligendum: quod quandocunq; loquitur Concilium de Doctoribus, loquitur de Doctoribus in publica Universitate promotis, nec verisimile est Concilium intelligendum quoq; de graduatis extra Publicas Universitates Generalis Studij, cum in talibus locis præsumitur doctrinæ defectus, & vocantur Doctores bullati, ut dictũ hic supra. *116.* *3tiò.* de Archidiaconis, Scholasticis, tum & Pœnitentiarijs Cathedralibus, *117.* ac etiã alijs dignitatibus Ecclesiasticis requirentibus gradum Doctoratûs, in Uni-

versitatibus Generalium Studiorum per examen rigorosum, non verò habentibus privilegia Doctoratûs, quæ ab Urbe nullo prævio examine à particulari persona vel certis Officialibus mitti solent, usq; ad domum graduati; cum ut dictum supra per Constitutionem PII V. expressa revocata sunt & annulata omnia privilegia & indulta, etiam quibusvis Curiæ Romanæ Officialibus, Collegijsq; singulis, alijs personis uniuscujusq; status, gradûs, Ordinis & præeminentiæ existentibus ad Doctoratûs, Licentiaturæ & Magisterij gradum promovendi per quoscunq; Romanos Pontifices Prædecessores suos, ac etiam per ipsum PIUM etiam motu proprio deq; certa scientia & plenitudine potestatis, quomodolibet concessa, confirmata & innovata. *118.* Solus duntaxat excipitur Summus Pontifex, ut si contingat eligi in Pontificem Maximum, qui non sit Jurisconsultus, illicò authoritate juris efficitur Utriusq; Juris Doctor. *119.*

113 *Anton. Novar in Sum. Bull. pag. apud me. 221.*

114 *GREGORIUS XIV. in Constit. Onus Apostolicæ. Idib. Maii. 1591.*

115 *Concil. Trid. Sess. 24 de Reform. cap. 16. Meroll. Tom. 3. decis. 7. dub. 18. n. 186. Vulpe. in princ. cap. 44. n. 15. Dian. P. 8. Tract. 4. resol. 56. Ventrigl. Annot. 15. §. 2. n. 12. Barbos. Jur. Eccles. Lib. 1. cap. 32. n. 49. & 50. Pignatel. Tom 8. consult. 34. n. 2 Garc. p. 5. cap. 7. n. 9. & 10. ubi per expressum adducit Decreta plura S. Congr. Concil. super d. cap. 16. Concilij.* 1mum *in una* Tridentina *his verbis - Vicarius Vacante Sede Episcopali debet eligi Doctor, aliàs electio sit irrita.* 2dum. *in una* Macaren. *his verbis - Si Episcopus demortuus reliquit Vicarium quem elegerat, cum non esset Doctor, Capitulum non debet eum confirmare, sed alium qui sit Doctor eligere.* 3tium. *in una* Panormitana *& alia* Argentina *- Si Episcopus demortuus reliquit Vicarium quem elegerat, cum non esset Doctor, Capitulum non debet eum confirmare, sed alium qui est Doctor eligere, ex Congregationis sententia &c.*

116 *Lauren. Tract. 3. de Capitul. Sed. vacant. qu. 557. n. 6. Lotter. de Re Benefic. Lib. 3. qu. 7. à n. 126. Ventrigl. d. Annot. 15. §. 2. n. 6.*

117 *Id. Concil. Trid. Sess. 24. de Reform. cap. 8. & 12. & Sess. 23. itidem de Reform. cap. 18.*

118 *PIUS V. in d. Constit. 60. Quamvis à Sede. Leuren. d. Tract. 3. de Capitul. Sed. vacant. qu. 557. n. 6.*

119 *Bald. in c. 1. n. 6. de Confess. Felin. in c. Nonnulli. sub n. 18. ad fin. ℣. Unde dicit. de Rescript. Id. Lotter. de Re Benefic. Tom. 2. Lib. 3. qu. 7. 118.*

III. Quamvis doctorari possit aliquis, cujus scientia nota est, sine examine, non solùm ijs qui suffragium ferre debent pro Doctoratu, sed etiam cæteris, ita; ut debeat esse publica; quia sicut Doctoratus est gradus publicus, ita etiam habilitas debet esse publica ut tollatur suspicio; quod inhabiles doctorentur: *120.* nihilominùs jura & consuetudines Universitatum Generalium Studiorum doctorandum liberum & immunem ab examine rigoroso, haud unquam dimittunt: imò antequam fiat Doctor, debet *1mò* præsentari à suo Professore vel Doctore, cum affirmatione de peritia. *121.* tandem debet tentari & examinari rigorosè & approbari à Doctoribus vel ab ordine Professorum Collegij vel Studij Generalis, exponendo eundem literario certamini, ùt fit moris in scholis: *122.* à quo circa examen debet requiri, an in Universitate publica studuerit juri per quinquennium? sinè hoc enim requisito nemo ad Doctoratum promoveri potest: *123.* an sit legitimè natus, vitâ moribusq; commendatus? an docendi peritiam habeat? dicendi facundiam? interpretandi subtilitatem? disserendi copiam? *124.* an non sit infamis, *125.* condemnatus ad fustes, *126.* Apostata, *127.* Judæus. *128.* Neophytus (nisi cum eo dispensetur)

129. vel homo cohortalis conditionis, *130.* aut læsæ existimationis, *131.* ut digna dignis conferantur. *132.* Siquidem dignitas Personæ, pro obtinendis Ecclesiasticis dignitatibus æstimatur ex moribus, scientia & alijs habilitatibus Personæ. isthæc omnia in ipsis Universitabus publicis & approbatis, priùs excoquuntur, quàm confertur gradus in Jure. *133.* & licet peritia & summa facundia Doctori sit necessaria, sive in scholis doceat, *134.* sive consulat & advocet, *135.* principale tamen ejus studium, versatur in compositione morum, cum oporteat priùs animos & postea linguas fieri eruditas, *136.* aliàs debet esse eruditus, mansuetus, rigidus, antiquus, non negligens, non arrogans, *137.*

120 Dec. in c. Constitutis. de Appellat. n. 7. gl. in can. Nullus. v. Testimonio dist. 24. Felin. in c. fin. n. 28. de Præsumpt. Ceval Comm. contr. P. 2 qu. 302. n. 14. Gonzal. ad Reg. 8. Cancell gl. 4. n. 86. Henriqu. Lib 10. cap 18 Achugn. in d. c. Nullus. n. 3. dist. 24. Lauret. de Franch. Controv. P. 1. de approbat. Confess. qu. 3. n 1398

121 Bart. quem Abb. refert. in l. 1. C. de Athlet. Lib. 11. & in l. Magistros. sub n. 2. ℣. sed adverte. C. de Professorib. & Med. Lib. 10. l. Nemini. c. de Advocat. divers. Judic. gl. in can. 1. 12. q. 1. d. Abb. in c. Proposuisti n. 12. & 13. de Probat. Mandos. de signat. grat. §. Licentia doctorandi. ℣. sive licentia. Gomes. in Tract. brevi. n. 43. & 44.

122 Id. Dec. in c. Proposuisti. de Probat. n. 37. Lotter. de Re Benefic. Tom. 2 Lib. 3. n. 7. Pignatel. Consult. Tom. 1. Consult. 222 Panorm. ad c. 3. n. 17. de sent. & re jud.

123 Rota in una Tridentina Decanatûs & Canonicatûs. 25. Febr. 1633. coram Coccino in Decisionib. apud Paul. Rubeum. decis 183. n. 8. & 9. l. Jubemus. & l. Petitioni. C. de Advocat. divers. Jud. Bald. in d. l. Petitioni. lc. Id. Abb. in c. Super specula. de Magistris. Rebuff. de Privileg. Scholar. privileg. 84. Id. Pignatel. Consult. Canonic. Tom. 2. Consult. 46.

124 l. Grammatices. C. de Professorib. qui &c. Lib. 12. Id. Chassan. P. 10. Catalog. glor. mund. consid. 26. Id. Dec. in d. C. Proposuisti. de Probat n 61. & 62. Modit. §. Prudent. responsa. dub. 1. n. 4. Besold. differt. de studios. &c. cap 9. ℣. Unde.

125 Regula 87. in 6to. l. 2 C. de Dignitat. Lib. 12.

126 Verall. decis. 219. n. 3. & 4. P. 3. Id. Lotter. lc. n. 164.

127 Bart. in l. Constit. C. sub n. 12. Mandos. lc. ℣. Apostatæ.

128 Id. Bart. lc. Id. Mandos. itid. lc. ℣. Judæis autem nunquam indulgetur. Ricciul. de Jur. Personar. extr. Eccles. Lib. 2. cap. 25. n. 5. Id. Lotter. lc. n 166.

129 can. Constituit. & ibi gl. in v. qui ex Judæis. 17. qu. 4. Id. Ricciul. Tract. de Neophyt. cap. 5. n. 1. Petr. Lenaud. Tract. de Privileg. Doctor. qu. 17 n 63. Roman. sing. 679. ℣. Sed quid de eo. Id. Mandos. lc. ad fin. ℣. Neophytis verò.

130 l. ult. C. de Advocat. divers. Jud. Id. Lotter. lc. n. 162.

131 Cujac. in l. Magistros. §. Massarius. v. Prætorij viri. in Proœm. Instit. de orig. Jur.

132 Id. Lotter lc. n. 156. ℣. infertur octavo.

133 Rota. decis. 167. n. 3. & 12. P. 2. in recen.

134 l. Magistros. C. de Professs. & Med. Lib. 10

135 l. 1. §. in honorarijs. C. de var. & extraord. cognition. l. ult. de Advocat. divers. Jud.

136 d. Rota. lc. ℣. item secutus. Cujac. in d. l. Magistros in Proœm. Instit.

137 Boet. de discipl. scholar. Lucas de Penna. qu. 8. Chassan. in Catalog. glor. mund. P. 10. consid. 26 refert.

IV. Ad quem spectat Doctoratum tribuere, priùs à doctorando finito examine ut præmissum est rigoroso, debet recipere juramentum, hoc est Professionem fidei; *138.* quam si non emiserit doctorandus, Doctoratus nullus,

lus, invalidus, nulliusq; momenti est. *139.* Insignia tandem pro more Universitatum & facultatis doctorando tradere debet: *1mò* scilicet *Librum*, ne recedat Volumen de ore ejus & manu: *140. 2dò. Biretum* aliàs habitum Doctoralem, dictum *bis rectum*, ad modum coronæ, in signum veritatis & doctrinæ, ut talis sit in mente, qualis fuerit in conversatione, ne à docendo cesset: non coronabitur enim, nisi qui legitimè certaverit: & poni solet in capite de substantia Doctoratûs, in signum perfectionis, cum sit sphæricæ figuræ; angulo carens; *141. 3tiò Annulum*, ad denotandum, quòd per eum factus est verus sponsus scientiæ, quam profitetur, docendamq; suscepit: *142.* & sicut per eum, contrahitur matrimonium inter virum & uxorem, ita inter scientiam & Doctorem. *143. 4tò. Cathedram* occupandam permittere: animadvertere tamen debet doctorandus, quod non Cathedra facit Doctorem, sed Cathedram Doctor. *144. 5tò Osculum* pacis ut fœdus pacis in facultatibus Jurium servet perpetuum, *145. 6tò facultatem legendi* in Professione sua, Authores sive Doctores Classicos ab Ecclesia receptos & approbatos, eosdemq; glossandi, interpretandi, publicè ac privatim disputandi ubiq; locorum cum Doctoratu confert. *146. Ultimò* tandem benedictionem Doctorato conferre debet. *147.* quæ tamen cum osculo de bene esse, seu ad bene esse reputatur, quam de insignijs Doctoralibus *148.* In aliquibus tamen Universitatibus (exceptâ Nostra) confertur circa Doctoratum zona aurea, seu catena, quâ præcingatur Doctor, ad distinctionem personarum non graduatarum. *149.* demùm post collationem Doctoratûs, Pedelius, sive apud nos Bedellus, recitat juramentum Neo Doctori quod hunc gradum in alia Universitate non reassumet & ad quemcunq; statum perveniet bonum Universitatis promovebit, ad quod respondet NeoDoctor clara & intelligibili voce *juro. 150.* quia sicut militia non reduplicatur, si pluries militatur, hoc est in pluribus diversis exercitibus militans, dici non potest duplicatus vel multiplicatus miles: ita suscipiens Doctoratum in duabus vel tribus Universitatibus non debet dici bis, vel ter Doctor. *151.*

138 *PIUS IV. in Constit. 88. In. Sacrosancta B. Petri. §. 2. 4. Mensis Decembr. 1564. Concil. Triden. Sess. 24. de Reform. cap. 1. & 12. Constit. Provinc. Lib. 1. t. 2. de Profess. Fidei. pag. 2. & Lib. 5. t. de Doctorib. bullat. fol. 383. & seqq. Leo in Praxi Archiep. pag. 409. n. 4. de Postul. &c.*

139 *Id. PIUS IV. d. Constit. 88. §. 6. Joan. Andr. in Clement. Cum sit nimis de Magistr. & ne &c.*

140 *can. Lector. dist. 23.*

141 *gl. in Clement. de vita & honest. Cleric. v. & tonsuram. Chassan. in Catalog. glor. mund. P. 10. consid. 36. ℣. secundo sed. Lotter. de Re Benefic. Tomo 2. n. 73. Bald. in Proëm. Decretal. in princip. n. 24.*

142 *Luc. de Pen. in l. unica. C. de Profess. & Med. Lib. 12.*

143 *Id. Chassan. lc. ℣. tertio datur.*

144 *can. fin. dist. 40. Id. Chassan. lc. ℣. quarto Cathedra.*

145 *c. Pacem. de Consecr. dist. 2. Joan. Andr. in Clement. 2. de Magistr. v. insignia. Cardinal. Flor. aliàs Zabarell. in d. Clement. 2. qu. 1. principali. Id. Chassan. lc. ℣. Sexto datur. gl. in d. Clement. 2. v. insignia.*

146 *Tusch. Lit. D. Conclus. 560. Christoph. Bessold. in sua dissert. cap. 9.*

147 *Panorm. in c. Proposuisti. n. 13. de Probat. Mascard. itid. de Probat. Concl. 527. Volum. 1. n. 15. Coler. de Process. execut. cap. 13. n. 129.*

148 *Id. Card. Flor. aliàs Zabarell. in d. Clement. 2. lc. Id. Chassan. lc. ℣. septimũ est.*

149 *Id. Chassan. lc. ℣. Quinto datur ei. Id. Christoph. Bessold. lc. ℣. sicq; Doctoribus.*

150 *Consuet. Facult. Juridicæ & aliarum Facultat. omnium Universitat. Nostræ.*

151 *Card. de Luca. de pensionibus. disc. 46. n. 18.*

V. Do-

V. DOctor non dicitur ante insignia suscepta, sed duntaxat Licentiatus 152. imò si non est, & se pro Doctore gerit, tenetur pœna falsi. 153 utens autem insignijs Doctoralibus antequam esset Doctor, puta qui portaverit insignia Doctoralia, si postea efficitur Doctor, non debent ei dari talia insignia ob pœnam. 154. quodsi verò doctorari se fecit in Civitate quæ communiter exercebat facultatem doctorandi, tamen ipse sciebat, quod illam non haberet, non est Doctor. 155. & talis si est habilis excusatur à peccato ambitionis, si verò inhabilis non excusatur à peccato præsumptionis, & incurrit peccatum mortale. 156.

152 Dec. in c. Eam te. de Rescript. n. 21.

153 Id. Dec. in c. 3. de Probat. n. 22. & in c. Tuarum. de Prileg. n. 42.

154 collligitur ex can. Quidquam. ℣. Si fortè in lectura. & gl. in v. exhorruit. 1. qu. 1. Id. Bhassan. lc. consid. 38.

155 Id. Dec. in c. Sciscitatus. de Rescript. n. 40.

156 Id. Lotter. de Re Benefic. Lib. 2. qu. 7. n. 47.

CONCLUSIO VI.

Jurisconsultus ad quosvis dignitatum gradus obtinendos, aliis non graduatis, & non idoneis præferri debet. 157.

157. colligitur ex Concil. Trid. Sess. 23. de Reform. cap. 18. ad fin. Sess. 24. itid. de Reform. cap. 8. 12. & 16. Bessold. de Studios. & c. cap. 9. fol. 122. ℣. Dignitates. & ℣. Quinimo. Benn. P. 2. cap. 28. Lotter. de Re Benefic. Tom. 2. Lib. 3. qu. 7. n. 197. Przylus. Lib. 1. cap. 4. fol. 88. & ibid. in margin.

COROLLARIA.

I. DOctoratus est magna prærogativa in Ecclesia, & Beneficialibus vigore cujus præferibilis est quilibet ad dignitates obtinendas, 158. per hunc enim diversi status in Ecclesia, conservant ejusdem Ecclesiæ unitatem, dignitatem, & authoritatem. 159. hinc Episcopus Doctor præcedit non Doctorem, quamvis priùs ad Episcopatum promotum; 160. quorum quilibet Viros in jure peritos in suis Curijs servare, & fovere debet in partem sollicitudinis & regimen curæ Pastoralis. 161.

158 Rota. decis. 895 Lib. 3. P. 3. divers. Gregor. decis. 21. n. 4. Lotter. lc.

159 Id. Lotter. de Re Benefic. Tom. 1. qu. 16. n. 3. Chassan. in Catalog. glor. mund. 1. P. consid. 9. ad fin.

160 Gemin. in can. Isidorus. ad fin. ℣. quod notat. dist. 13. Felin. in c. Clericis. sub n. 3. post med. versum. Doctor qui est. de Judic. Boër. de Ord. grad. cap. 1. n. 19 Menoch. Cons. 902. n. 67.

161 Constit. Provinc. Lib. 1. t. de Offic. Ordinar. pag. 80.

II. CLericis, quicunq; sint, sive minorum sive majorum Ordinum: hoc est, sive in Sacerdotio, sive in Sacris; sive nec in Sacerdotio, nec in Sacris; item sive in altiori dignitare, seu in gradu inferiori constitutis, Sacros Canones non licet ignorare; 162. non enim illos ignorantia excusat, 163. quam Ecclesiastici Viri fugere debent, 164. hinc est, quod literis carens, sacris non potest esse aptus Officijs, neq; præferibilis. 165. ex quo ignorantia mater cunctorum errorum, maximè in Sacerdotibus

D DEI

DEI vitanda est, qui docendi officium in populis susceperunt. 166. & si ignorans eligitur, cassanda est ipsius electio. 168

162 can. Nulli. dist. 38.
163 can. Illiteratos. dist. 36. & gl. ibid. v. illiteratos. can. Qui Ecclesiasticis. dist. ead.
164 CLEMENS I. Epist. 3. can. Ignorantia d. dist. 38. & gl. ibid. v. ignorantia. Concil. Tolet. IV. cap. 24.
165 Concil. Aurel. III. cap. ult.
166 Concil. Arelat. IV. cap. 3. can. Ignorantia. can. Si ignorantia. dist. 38.
167 c. Qualiter. post. de Elect.

III. Quoniam scientia commendatur præsertim in Ecclesijs, 168. unde Ecclesia indiget Viris Literatis. 169. & ideo Literati, consequenter Doctores ad Beneficia præferibiles sunt, 170. illiterati verò repelluntur etiam à dignitate Ecclesiastica, 171. & sic in collatione Beneficiorum magis odiosus est illiteratus, quàm homicida, 172. & peccat Clericus qui patitur defectum scientiæ. 173.

168 Philip. Dec. super Decretalib. in c. Prudentiam. de Offic. Delegat. n. 2.
169 can. Qui Ecclesiasticis. dist. 36. c. Cum ex eo. de Elect. in 6to c. fin. de Magistr. &c.
170 c. De multa in fin. de Præbend. Id. Philip. Dec. lc. n. 3.
171 can. Præcipimus. dist. 34. c. fin. de tempor. b. Ordin. & gl. in c. Qualiter. de Elect. & elect. potest.
172 Innocent. in c. Cum nostris. de concess. Præbend. Id. Dec. in c. Prudentiam. de Offic. Delegat. n. 6.
173 c. Cum in Cunctis. de Elect. Abb. in c. Venerabilis. in fin. de Præbend. ubi allegat. Innocentium in d. c. Cum in cunctis.

IV. Vicarij Capituli Sede vacante Episcopi debent esse Doctores. 174. item Archidiaconi, 175. idq; intra unius anni cum dimidio decursum se promoveri in Doctores curare debent, sub privatione eorundem Archidiaconatuum suorum, 176. Scholastici, Pœnitentiarij Cathedrales, Prædicatores, 177. Examinatores, 178. demùm omnibus Cathedralibus Ecclesijs Doctores præficiendi sunt; 179. ac præferibiles alijs ad dignitates Ecclesiasticas requirentes gradum Doctoratûs 180.

174 Concil. Trid. Sess. 24. de Reform. cap. 16.
175 Id. Concil. Trid. Sess. ead. de Reform. cap. 8. & 12.
176 Constit. Provinc. Lib. 1. tit. de Elect. & Offic. Archidiac. pag. 56.
177 Id. Concil. Trid. d. Sess. 23. de Reform. cap. 18. Rot. Decis. 234. coram Merlino 16. Novembr. 1633.
178 Id. Concil. Triden. d. Sess 24. de Reform. cap. 18.
179 Id. Concil. Trid. Sess. 22. de Reform. cap. 2.
180 PIUS V. in Constit. 60. Quamvis à Sede. 1. Jun. 1568. Leur. Tract. 3. de Capitul. Sede vacant. qu. 557. n. 6.

V. Quamvis Jurisconsultus dicatur per Antonomasyam sapiens, qui præferri possit dignitatibus; 181. intelligendum tamen est, re scilicet & opere: 182. hinc dicitur, non omnem Doctorem, doctum esse, benè tamen è converso, omnem doctum esse Doctorem. 183.

181 Lotter. de Re Benefic. Lib. 3. qu. 7. n. 113. & 114.
182 Id. Lotter. Lib. 1. de Re Benefic. in Apparat. n. 128.
183 Lucas de Penn. in l. 1. sub. n. 9. ℣. Nec omnis Doctor. C. de Athlet. Lib. 10.

Hinc
ILLI
Qui inventus est in Templo sedens in medio Doctorũ.
Laus, Honor, Virtus, & Gloria in sæcula.